

Gustav Adolfsdagen firades. Haapsalu.

Tallinn.

Gustav - Adolfsdagen firades även detta år som bruk varit i Tallinn. En mycket talrik menighet hade mött upp till Gustav-Adolf vespern i svenska kyrkan där prosten K. Nilsson höll betraktelse över dagens betydelse med Ps. 119 som utgångspunkt. Herr A. Aspelin sjöng två solosånger som bidrogo till att höja känslan av kvällens högtidlighet.

Efter vesperns slut samlades man till att fira Svenska dagen i Svenska skolans lokaler. Även hit hade infunnit sig en talrik publik, så att utrymmet till sist blev ganska knappt. Efter hälsningsanförande av S.O.V-s ordförande herr M. Westerblom, som särskilt vände sig till aftonens föredragshållare prof. Sten Karling från Tartu, besteg denne talarstoden. I prof. Karlings föredrag: Gustav Adolf och konsten fick man stifta bekantskap med en alldeles ny sida i Gustav II Adolfs liv och strävanden. Prof. Karling, som är prof. i konsthistoria vid Tartu universitet framställde sitt ämne på ett på samma gång vetenskapligt som populärt sätt, vilket gjorde hans föredrag synnerligen intressant. Såväl framförande som språk gjorde det ungefär timslånga föredraget till en verklig njutning, och föredragshållaren belönades med livliga applåder.

Till programmet bidrog ytterligare A. Aspelin med några solonummer, som vunno allmänt erkännande.

Efter den offentliga delen av programmet samlades man kring teeborden.

Rikholdi.

Svenska dagen högtidlig hölls detta år Höbring skolhus, dit en stor del av rikullborna hade samlat sig. Dagens högtidstal hölls av pastorsdiakon Isacson som tog till motto för sitt anförande "Arvet förpliktar." I tankvärda och manande ord talade han om vårt arv, som vi fått att förvalta vilket är detsamma som en förpliktelse till att hålla det i ära.

Till höjandet av stämningen hjälpte Rikull blandade kör, som sjöng några vackra sånger förtjänsfullt framförda under lärare Vesterbergs ledning. Vidare förekom deklamation och unison sång.

Vormsi.

På Vormsö firades Gustav-Adolfsdagen som sed varit på Prästgården. Den stora salen var till trängsel fylld. När prosten Hj. Pöhl öppnade högtidligheten med bön och betraktelse över dagens betydelse.

Denna gång hade vormsöborna nöjet att lyssna till två föredrag, det ena av amanuens Aron Valentin om "Gustav Adolf och kulturvetenskapen" det andra av mag. Adolfsson om "Gustav Adolf och Estland." Båda föredragen fängslade åhörarna och kvitterades med stora applåder.

Därefter fick man höra en tonmålning på piano framförd av prosten Pöhl över "Slaget vid Lützen" där pianisten, som själv improviserade den, gav en bild av slaget och den strid som där utkämpades. Även förekom solosång.

Gustav Adolfsdagen firades vid gymnasiet på sedvanligt sätt med en högtidsstund på skolan, varvid tal, sång och deklamation förekommo. Rektor Üksti höll ett anförande till eleverna, vari han betonade dagens betydelse icke blott för svenskarna utan även för esterna. Han vände sig därefter särskilt till eleverna i progymnasiets avgångsklass, som vid detta tillfälle erhöilo sina abiturientmärken. "Bliv trogna mot er svenska nationalitet och mot ert estländska fosterland, så blir ni också goda medborgare," yttrade rektorn bl. a.

Kl. 5 samlades elever och lärare på elevhemmet för att lyssna till den Gustav Adolfskonsert, som sändes från Stockholm. Efteråt följde tedrickning, körsång och uppläsning, varefter det enkla samkvämet avslöts med Modersmålets sång.

Utlandsfordringar i Kina och Japan.

Enligt "the Institute of Pacific Relations" uppgår summan av de fordringar som utlänningar ha på den kinesiska regeringen till c:a 543 milj. dollars, medan Japans utlandsskulder uppgå till c:a 658 milj. dollars. Slår man ut skuldsummorna på resp. lands invånare, blir belastningen pr huvud för Kina ungefär 1.25 dollars, medan varje japan måste svara för mer än 7 dollars.

J.M.S.

Kom ihåg Kulturfondens sparbössa!

Kristet Syndmedvetande.

Tolkningen av Syndbegreppet har genom tiderna varit ett av de mest svårlösta problemen inom kristendomen. Man har försökt att förklara det på ett eller annat sätt, efter tidens religiösa och filosofiska åskådningar. Men därigenom att nya lärare dykt upp på dessa områden, så har också syndbegreppet omformulerats.

En sådan pendling från den ena uppfattningen till den diametralt motsatta, har varit orsaken till att man aldrig riktigt lyckats komma överens om en enhetlig förklaring. Fastän man försökt och i viss mån också lyckats ge syndbegreppet en något så när enhetlig innebörd inom den kristna kyrkans största konfessioner, har synden dock aldrig som förutsättning för rättfärdiggörelsen spelat samma roll inom den rom. kat. kyrkan som inom den evangeliska. Den förra bygger ju på hellenistiska tankar: människans egen väg till det gudomliga, medan Guds nåd och barmhärtighet är det primära för den senare åskådningen.

Då min avsikt med denna artikel var att på det bestämdaste taga ställning mot innehållet i artikeln "Synd eller icke synd?" som var införd i det senaste numret av denna tidning, har jag med denna inledning blott velat ge förf. en erinran om huru vanskligt det ibland kan te sig om man från en subjektiv, fil.-etisk utgångspunkt försöker behandla teologiska begrepp. Man måste fastmera försöka tränga sig fram till en inre förståelse av de olika religionsformerna utifrån deras grundmotiv. Eljest gör sig osäkerheten vid ett konkret behandlande av grundbegreppen genast förnummen. Så också i detta fall.

Visserligen är det tämligen lönlöst att i detalj gå in på förf:s tankegångar, synnerligast som framställningen i sin helhet visar sig vila på en fullständigt fel uppfattning om syndens begrepp. Men jag vill dock med hjälp av exempel och analys påvisa, vart det kan föra oss, om vi samman-

smälter syndbegreppet med samvetet eller om vi påstår att det är det "av Naturen" oss förlånade samvetet som framprovocerar syndmedvetandet.

Man hade kunnat ge förf. rätt i den mån han betonat gemenskapen med Gud som det primära, innan han lät samvetet framträda som den avgörande faktorn vid bedömandet av syndbegreppet. Nu däremot kan man, obs! "om man så vill, tänka sig att det är Gud som begåvat oss med samvetet, fastän det inte spelar någon som helst roll, att man har denna uppfattning att det nämligen är Han som gett oss det: samvetet förblir dock den avgörande faktorn om människan har syndat eller ej!" Sådan är förf:s tankegång.

Men låt mig fråga huru förf. ställer sig till ett sådant exempel som följande?

Den tjeckiske reformatorn Jan Huss blev dömd till döden. Han skulle brännas på hål. En gammal kvinna bar ihop veden till bålet. Det var en enligt dåvarande begrepp från kvinna, som handlade i överensstämmelse med sitt samvete. Hade hon inte gjort det, så skulle hon ha handlat mot sitt samvete och helt visst fått lida svåra samvetskval. Huss insåg också detta och visste att hon gjorde det av helig enfald. När hon nu väl hade plockat ihop veden, och sett huru Huss lyfts upp på bålet och huru lågorna så småningom insvepte honom i sitt pinofulla hölje, då stod kvinnan där, andaktsfull och enligt egna begrepp nära nog syndfri, ty hon hade ju handlat enligt sitt samvete — ja, hon hade rent av gjort en välgärning. Vad säger nu förf. om detta?

Fler sådana exempel kunna hämtas, men det är onödigt och jag hoppas förf. inser, vilka ödesdigra följder ett resonemang kan medföra, där man låter samvetet avgöra om människan är syndig eller ej. Kom ihåg, att när människan handlar efter sitt samvete, bedömes handlingen blott från en subjektiv ståndpunkt, och från denna må hon ha rätt, men för en objektiv = rätt bedömning, behöves kunskap. Ta'r man ej hänsyn härtill, har man syn-

dat, fastän det förhårdade samvetet inte reagerar häremot.

Om vi frågar oss vad begreppet synd egentligen innebär, så lyder svaret: synd är allt som strider mot Guds vilja. Enligt den evangeliska uppfattningen är grunden till all religion livsgemenskapen med Gud. Denna gemenskap ersättes dock ofta av själviskhet och egocentricitet. Då blir det den mänskliga viljan som är det avgörande, och att människan sällan handlar mot sin egen vilja, bör också anses som givet. Sådan som människan dock av naturen är, hör hon till det gudsfientliga riket. Hon söker sitt eget i allt, hon är "inkrökt i sig själv" (Luther), och just däri ligger roten till all synd. Om däremot Guds vilja får stå i centrum hos människan och hon i allt handlande söker realisera Guds vilja, är hon på väg bort från synden. Det är således ej samvetet som någon slags naturlig institution som är det avgörande, utan Gud allena.

Guds vilja kommer till uttryck däri att han själv är kärleken och han kräver genkärlek från människan både till Gud och till nästan. Om människan nu i otro och självtilräcklighet tillsluter sig för denna Hans kärlek, så är det synd, trots ett lugnt samvete. Slutligen är Guds vilja, kärleken, icke relativ utan konstant, vilket medför, att våra syndiga gärningar bedömes lika, utan några förmildrande omständigheter, som ev. kunde åberopas av samvetet.

Men trots Guds hårda dom, utan hänsyn till samvetets apellation, har Han dock genom sin nåd låtit oss undgå syndaförlåtelsens härliga gåva och blott vi tror och äger en fast tillit till Hans allmakt, så nedbryter Han genom sin dom över synden all egenrättfärdighet och självförtröstan.

Härmed hoppas jag att det fatala innehållet av artikeln "Synd eller icke synd?" kullkastats och förf. låtit sig överbevisas och nu själv, för att sluta med förf:s egna ord, "gör sig besväret att litet närmare sätta sig in i saken för att då helt säkert" hålla med mig."

Ivar Pöhl.

Hösten på Folkhögskolan.

Tiden går alltid fort, då man har fullt upp med arbete, som tar ens intresse i anspråk. På Folkhögskolan går tiden följaktligen alltid fort. Men ändå blir man förvånad, då man finner, att en bit av november redan är gången. Att tiden i höst gått ovanligt fort måtte bero på, att denna höst varit så mycket vackrare än den närmast föregående. Det är en upplevelse att denna tid på året få gå på landsvägarna utan att sjunka ner "upp på halva stövelskaftet", och att kunna gå torrskodd var som helst i skog och mark.

Vid skolan ha vi många anledningar till att känna oss väl tillfreds med denna höst. Först och främst kunna vi se tillbaka på en god sommar, som gett nog i lador och magasin. En vacker sommar har det varit. Vi ha under sommaren haft besök av många vänner till skolan och svenskbygden, som uppmuntrat och väglett oss i vårt arbete. En stor skara pojkar och flickor ha vi fått taga emot, och de arbeta nu för fullt, utan knot och klagan. Att hemlängtan i början då och då ger sig tillkänna är ju bara som det skall vara.

Den rad av reparationer och ombyggnader, som för två år sedan voro så behövliga, ha nu kunnat slutföras till största delen. Det är mycket, som fått göras, och även om det inte syns så mycket för den tillfällige besökaren, så märks det så mycket mera för de, som här arbeta. Att allt detta har möjliggjorts genom ett aldrig svikande intresse och en aldrig tröttnande offervilja hos skolans vänner på andra sidan Östersjön ger oss mod och tillförsikt för framtiden och fyller oss med tacksamhet för det gångna.

Vår kurs arbetar efter samma linjer som förr. Några större förändringar ha icke behövt vidtagas. Vi kunna som förut säga, att Folkhög- och Lantmannaskolan är en svensk skola för svensk ungdom, och vi kunna också hoppas, att den skall förbli det i framtiden.

Birkasvän.

Höstbrev från Rikholdi.

November har inträtt, men ännu ha vi inte på allvar haft känsla av höstväder. Värme och lagom nederbörd ha ledsagat oss genom hela oktober. Hela sommaren har för övrigt kännetecknats av idealväder. Våra klagoviseförråd i detta avseende borde därför vara tämligen obegagnade.

Rågbrodden står frodig och grön på alla sätt och väntar på vinterns ankomst. Naturen har liksom velat gottgöra förra sommarens missväxt genom att frambringa rika skördar från trädgård och fält. Årets äring har bärgats, och nu är det bara att baka bulle.

Taloxarna ha redan sökt sig till våra bostäder för att se, hur vi ha det med fågelborden. I skogen kila muntra ekorrar lätt från ett träd till ett annat. Det finns nämligen gott om dem i år. Vi hoppas bara, att det inte finns många stygga människor utan att dessa små söta varelser kunna känna sig trygga i vår närhet.

Många framsteg ha gjorts på näringslivets område: Två nya skutor stå snart färdiga på stranden av Dyrhamnsviken, exemplariska nyodlingar och jordförbättringar möta ens blick vid Höbringsvägen och bildande av torrläggningsföreningar har livligt diskuterats. Det sistnämnda har också haft många motståndare, men det är att hoppas, att dessa bli allt färre. Motståndare har ju alltid funnits, då det gällt att införa någonting nytt.

Särskilt intresse har idrotten rönt under den gångna sommaren. Idrottsdagen och de många tävlingarna ha ristat in sina skarpa bilder. Från tidig morgonstund till sena kvälltimmarna har man kunnat iakttaga småpojarna och — flickorna efter de störres exempel — starkt förstorat — hålla på med alla idrottsövningar såväl i solsken som i mulet väder.

Samma idrottsanda fortlever också in i vintern, men möjligheterna för vinteridrotten äro rätt begränsade.

Dock: för närvarande håller man på med att göra brott-

Vormsöbrev.

Enär "Vormsöbons" artikel i Kustbon angående Hullo skola väckt anstöt hos kommunal- och skolmyndigheterna, anser jag mig som skolans föreståndare nödgad att upplysningsvis meddela följande:

Föarbetena på skolhusbygget vidtogo redan 1932 och ännu tidigare. Dåvarande kommunalordföranden Johan Lilja och kommunalsekreteraren Tomas Friberg gjorde allt, vad stod i deras makt att få skolhusbygget i gång. Tankens förverkligande dröjde dock många år på grund av en del kommunalrådsmedlemmars oförståelse för nödvändigheten av ett nytt skolhus i Hullo och av fruktan för alltför betungande utgifter för kommunen och kanske även av andra mindre vackra bevekelsegrunder, vilka i detta sammanhang må vara onämnda.

Mer än en gång fick kretsstyrelsen ingripa för att avstyra illvilliga kommunalrådsmedlemmars uppenbara försök att få skolhusfrågan bordlagd till obestämd tid.

Trots allt motstånd lyckades man komma så långt, att skolhusbygget kunde påbörjas sommaren 1936. Kommunalstyrelsen, med sin ordförande Anders Kornblom i spetsen, hade säkert mycket arbete och besvär med att utte och att övervaka arbetet, anskaffa material m. m.

Den nuvarande kommunalsekreteraren A. Källe har även visat välvilja och förståelse för skolans och folkets bästa. Genom hans sakliga åtgärder och genom skolstyrelsens förmedling och förslag beviljade staten kommunen ett förmånligt lån på lång tid. Staten beviljade även byggnadsmaterial till nedsatta priser. Allt

Forts. sid. 4.

ningsmattor av halm och begagnade sockersäckar. Det blir en matta för "Fravelde" och en för "Bakvelde". Det råder liv och lust i "riarna", där arbetet bedrivs på kvällarna. Vi hoppas också, att skidtilverknigen ej bli glömd.

Det går framåt, bara man tar friska tag!

Bargem Aksut.

Rättelse och förfragan,

Med anledning av artikeln "Egendomligt förhållande" i "Kustbon" nr. 33, ber jag i egenskap av Vormsö kommunalordförande framhålla följande:

1) Påståendet, att kommunalstyrelsen med dess ordförande icke gjort allt som stått i deras makt är mycket egendom-

Brev från...

detta bevisar myndigheternas välvilja och intresse för våra kulturella strävanden och vår materiella välfärd.

Berömvärt är, att sedan skolhusbygget en gång kommit i gång, glömdes alla småaktiga tvistefrågor angående ändamålsenligheten med skolhusbygget. Hela öns befolkning gjorde sitt bästa och ansträngde sig till det yttersta för att så fort som möjligt få huset färdigt.

Ett särskilt beröm må tillkomma Hulloborna, som bidrogo med gratis byggnadsmaterial och gratis arbete till ett värde av flera tiotals kronor per gård.

Sedan skolhuset kommit under tak, såg det ut som om arbetet skulle stanna i brist på energi och företagsamhet. Mången sakkunnig orsbo trodde, att skolan ännu åtminstone ett år till skulle få arbeta i sin gamla lokal. Men sedan den nuvarande kommunalordföranden Johan Landmann tillträtt sin befattning, blev det annan fart på skolhusbygget. Han nedlade mycket arbete och mycken tid på att öka arbetstempot och att få skolan inhyst i det nya huset till hösten. Däri lyckades han även. Därför synes "Vormsöbons" antydning mot honom vara desto mera obefogad och orättvis. Säkert har "Vormsöbon" inte satt sig tillräckligt noga in i saken. Att skolan inte kunde börja genast i det nya huset, berodde på tekniska och helt andra omständigheter, och inte på någon illvilja och några intriger från myndigheternas sida, som "Vormsöbon" kanske vill låta påskina.

A. Nyman.

ligt och motsvarar icke det verkliga förhållandet, emedan kommunalstyrelsen enhälligt gått in för det snarast möjliga användandet av skolhuset. Av rent tekniska skäl kunde huset icke tagas i bruk förrän den 18 oktober.

2) Att kommunalordföranden handlat enligt diktat av någon enskild, är omotiverat och är direkt sårande och vore under-tecknad därför tacksam i fall "Vormsöbo" vänligen ville klarlägga, vilka enskilda personer härmed syftas?

3) Även verkar det sökt och ologiskt, att myndigheterna i Haapsalu hindrat arbetet i det nya skolhuset. Och i fall "Vormsöbo'n" söker felet hos dem, varför då angripa under-tecknad i samma fråga?

I egenskap av kommunalstyrelsens ordförande tycker jag att det icke vore önskvärt, att på ett sådant lättvindigt och ansvarslöst sätt äventyra det goda samarbetet i styrelsen och Vormsö kommun i dess helhet. Vormsö, den 29 okt. 1937.

Johan Landman.

Ordförande i Vormsö Kommunalstyrelse.

A.-B. LYCKES SÖNER

Fiskebäckskil.

Konservfabrik för inläggning av finare aniovis och sillkonserver. Tel. 15.

Genmäle till sign. "Matematicus"

med anledning av artikeln "Sifferkåseri" i Kustbon nr. 34. d. å.

I sin artikel kåserar sig. M. om att barnen i minoritetsskolorna ha i en hel del ämnen mindre timantal än i majoritetsbefolkningens skolor. Timplanen är av skolstyrelsen utarbetad och planlagt på bästa sätt. Det är av hänsyn och

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

Redaktion:

M. Westerblom, ansvarig red

A. Stahl.

N. Bles.

A. Aspelin.

Rüütli 3, Tallinn.

Tel. 470-08.

Prenumerationspris:

Inrikes

Utlandet

1 år Ekr 2:—

1 år Ekr. 4:—

1/2 " " 1:—

1/2 " " 2:—

Lösning av korsordsgåtan nr. 2.

B	O	K		U	V		A	R	V
Å		O	T	R	Y	G	G		Å
T	A	L	A				N	A	V
	B		B	Ö	N	D	E	R	
P	O		E			Ö		B	O
Å	R		L			R		E	K
	R	Ü	L	L	A	R		T	
G	E	T				E	D	E	N
A		A	P	H	O	N	A		Å
V	Ä	N		A	B		G	A	L

Den först öppnade rätta lösningen har insänts av Elsa Lindström, Fällarna Vormsi. Det utlovade priset insändes.

omtänksambet för minoriteternas skolor som timplan så är fastställd, vilket ger möjlighet för barnen i de senares skolor att lära sig riksspråket. Beklagligt nog är kunskapen i riksspråket i vissa delar av landet ännu rätt så bristfällig och ju fortare denna brist avhjälpes, desto bättre för minoriteterna själva.

Red.

är namnet, som garanterar verklig kvalitet å plogar och plogdelar